

KÖNYVISMERTETÉS

BARTHA DÉNES: **Természetvédelmi termőhelyismeret**

Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2013, 213 oldal, 112 színes kép. ISBN 978-963-286-691 8

A Mezőgazda Kiadó természetvédelmi témájú tankönyveinek száma ismét gyarapodott. A sort Juhász Lajos *Természetvédelmi állattana* nyitotta meg, majd Bartha Dénes és szerzőtársainak 2012-ben megjelent *Természetvédelmi növénytana* következett, utána pedig Kozák Lajos szerkesztésében a *Természetvédelmi élőhelykezelés*. A *Természetvédelmi élőhelyismeret* szervesen kapcsolódik az utóbbihoz, mert az élőhelykezelés alapját képező növényföldrajzi ismereteket, módszereket, élőhely bemutatásokat és tipizálásokat tartalmazza.

Tartalmi szempontból a mű két fő részre tagolódik. Az első részben 14 fejezet foglalkozik az alapfogalmakkal, a növényi életközösségek kialakulásával, a vegetáció összetételével, szerkezetével és dinamikájával, vegetációtörténettel, a vegetáció-komplexekkel, a térbeli tagolódással. Gyakorlati szempontból jelentős a felvételezéssel, térképezéssel, értékeléssel és osztályozással foglalkozó fejezet. A vegetációosztályozást bemutatóan taglalja és összeveti a növényföldrajzi–társulástani, valamint élőhely osztályozási szempontból (Á-NÉR). Utal a közösségi jelentőségű élőhelytípusokra (NATURA 2000).

A könyv második részében a szerző a biomok bemutatása után rátér az élőhelycsoportok részletes ismertetésére, szem előtt tartva a pannon biorégió sajátosságait, és kitekintéssel van a Kárpát-medence egészére, mint szerves természetföldrajzi egységre.

Külön fejezet tartalmazza a természetvédelmi vonatkozásokat, így a veszélyeztetettség, a védettség és a természetesség kérdéseit.

A kötetet gazdag irodalomjegyzék és 13 függelék teszi még teljesebbé. A függelékek nagyon hasznos statisztikákat, élőhely osztályozási táblázatokat tartalmaznak.

A mű alapfelfogása a klasszikus, jól kiforrott erdészeti termő- és élőhelyismeret szemléleten nyugszik. A vegetációkutatás és az erdőtípológia eredményei a hazai erdészeti gyakorlatban hosszú ideje a gazdálkodás alapjául szolgálnak. Az erdőtípológia, később a termőhely-típológia rendszerének kialakítása, gyakorlati alkalmazásba vétele több évtizedes múltra tekint vissza. Gyakorlati indíttatásánál fogva összehasonlító táblázat foglalja össze a közösségi jelentőségű élőhelytípusok és a könyvben alkalmazott kategóriák megfeleltetését. Ennek fő oka az, hogy az információban igen gazdag, hosszadalmas és részletes, hazai cönológiai és élőhely rendszer helyett, egy didaktikai szempontokat figyelembe vevő, célirányos, saját rendszert dolgozott ki és alkalmaz a szerző.

A *Természetvédelmi termőhelyismeret* minden bizonnyal zömében erdész előképzettségűek tan- és szakkönyve lesz, de mások számára is nagyon ajánlom a művet, mert szemlélete, terminológiája ötvözi a vegetáció- és élőhelykutatás elméleti és erdészeti gyakorlati kapcsolatát.

A mű megjelenését támogatta a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar, Növénytani és Természetvédelmi Intézet.

SZABÓ ISTVÁN